

Отримано: 30 червня 2022 р.

Прорецензовано: 15 серпня 2022 р.

Прийнято до друку: 20 серпня 2022 р.

e-mail: m.iurkovska@donnu.edu.ua

DOI: 10.25264/2519-2558-2022-14(82)-85-88

Юрковська М. М. Засоби та прийоми комічного в креолізованих текстах англійських анімаційних комедій на синтаксичному рівні. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 14(82). С. 85–88.

УДК: 811. 111' 42

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0002-4144>**Юрковська Майя Миколаївна,**

кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри англійської філології факультету іноземних мов,
Донецький національний університет імені Василя Стуса

ЗАСОБИ ТА ПРИЙОМИ КОМІЧНОГО В КРЕОЛІЗОВАНИХ ТЕКСТАХ АНГЛОМОВНИХ АНІМАЦІЙНИХ КОМЕДІЙ НА СИНТАКСИЧНОМУ РІВНІ

Реферована стаття відбиває результати виконаного дослідження у галузі реалізації комічного у мові. Зокрема йдеться про засоби та прийоми досягнення комічного ефекту в текстах англійських анімаційних комедій (далі АК), які в цілому розглядаються як гетерогенні тексти. Водночас в цій статті не висвітлюється візуальний компонент таких текстів, натомість предметом дослідження слугує виключно вербальна складова, а саме лінгвостилістичні засоби та прийоми досягнення комічного ефекту на синтаксичному рівні. Відтак в статті описані та проаналізовані найчастотніші мовні інструменти, що використовуються для досягнення гумору. Встановлено, що на синтаксичному рівні гумор реалізується як у структурному, так і змістовому плані, і виникає внаслідок порушення правил мовного узусу, правил колімації та колокації, а також логіки та аргументації.

Ключові слова: анімаційна комедія, комічний ефект, гумор, засоби комічного, прийоми комічного.

Maiia Yurkovska,

PhD in Philological Sciences, Assistant Professor,
Vasyl' Stus Donetsk National University

METHODS OF HUMOUR CREATION IN CREOLIZED TEXTS OF ENGLISH-SPEAKING ANIMATION COMEDIES ON THE SYNTACTIC LEVEL

The reviewed article is a reflection of the results of the study in the field of comic in language. In particular, the article tackles the means and methods of achieving comic effect in the texts of English-speaking animated comedies, which are generally considered as heterogeneous texts. At the same time the article does not cover the visual component of such texts, and the subject of the study is purely the verbal component, namely linguistic and stylistic means and techniques for achieving the comic effect at the syntactic level are researched. Therefore, the article describes and analyzes the most frequent language tools used to achieve humor. It has been established that at the syntactic level, humor is realized both in terms of structure and meaning and arises as a result of violation of the speech rules, as well as rules of collimation and collocation, logic and argumentation.

Key words: animated comedy, comic effect, humor, comic means, comic techniques.

Постановка проблеми. Семіотично неоднорідні тексти, до яких належать досліджувані АК, характеризуються неослабним інтересом з боку сучасних дослідників. Під впливом віртуальної комунікації та в умовах новітніх технологічних можливостей їх чисельність та різновиди постійно зростають. Природньо, актуальною залишається потреба у всебічному вивченні таких текстів, класифікації, описі структури та засобів виразності, дослідженні особливостей екстралінгвістичного функціонування, розробці відповідного термінологічного апарату. Традиція вивчення засобів виразності у текстах різних типів є завжди актуальною задачею, адже результати таких досліджень слугують вагомим теоретико-практичним внеском у таких лінгвістичних галузях як стилістика, лексикологія, прагматика тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика реалізації комічного у мові є актуальною для дослідників та систематично стає об'єктом сучасних вітчизняних та зарубіжних лінгвістичних досліджень. Серед сучасних дослідників, які фундаментально вивчають мовні механізми комічного варто відзначити С. М. Бассай, 2016, 2019; О. Я. Кузьмич, 2015; О. О. Савіна, 2016, 2019; В. О. Самохіна, 2012; А. Р. Габідулліна, 2021 та ін. Серед недавніх досліджень присвячених інструментам репрезентації гумору та комічного у мові варто виокремити наукові розвідки О. В. Лісун, А. В. Советної (2020); В. В. Марченко, В. О. Марченко (2019); О. І. Назаренко, О. Є. Нестеренко (2020); М. О. Князян (2017); Х. Р. Монастирської (2018). Незважаючи на актуальність обраної теми та зацікавленість у ній значної кількості дослідників, питання використання прийомів комічного у текстах АК залишається висвітленим лише частково, що пояснює нагальність обраної тематики.

Викладення основного матеріалу. Когнітивно-логічною основою комічного в текстах АК є принцип гри та інконгруентності, які випливають з порушення правил мовного узусу. Комічний ефект досягається не лише на ситуаційному рівні, але й шляхом використання внутрішньо текстових можливостей АК, задіюючи увесь арсенал мовностилістичних засобів та прийомів. Відтак ефект комічного досягається завдяки різнорівневим лінгвостилістичним прийомам, які в свою чергу об'єктивують навмисно неясне, одноманітне, абсурдне, невинувато емоційне персональне мовлення і сприяють створенню кумедних та недоладних образів. Широко представлені у текстах АК прийоми комічного на синтаксичному рівні, які при розгляді умовно розділено на рівень словосполучення та рівень речення.

Грамматичні способи поєднання слів виявляються та існують на фоні певних лексико-семантичних відносин між словами (Смирницький, 1957: 55). Відтак, слова у словосполученнях взаємозалежні та поєднані певним типом синтаксичного зв'язку, і при побудові відповідних мовленнєвих одиниць необхідно враховувати загальні синтаксичні правила: сполучення слів (колімацію) та лексико-фразеологічну обумовленість їх сполучення (колокацію). Навмисне порушення таких правил може свідчити про стилістичне забарвлення висловлювання та комічний контекст його використання, що ілюструється прикладами нижче:

У словосполученнях *Holy mackerel* (АК *Shark Tale*) та *Holy Porsche* (АК *Cars*) прикметник *holy* ("someone who leads a pure and good life which is dedicated to God or to a religion") поєднується з іменниками *mackerel* та *Porsche* відповідно, що семантично не узгоджується з основним лексичним значенням прикметника й сигналізує про ігровий характер таких поєднань.

Репліка *Don't you want your aphid beer?* з АК *Antz* видається комічним для глядача, оскільки основне лексичне значення іменника *beer* ("a bitter alcoholic drink made from grain") у звичній екстралінгвістичній реальності не передбачає поєднання з іменником *aphid* ("small insect which lives on plants and sucks their juices"), що сигналізує про ефект комічного.

В АК *Bee Movie* у репліці головного героя *Shave my antenna* дієслово *to shave* ("to cut hair from smb's face using razor") за правилами колокації не повинно поєднуватися з іменником *antenna* ("long, thin part attached to insects head that it uses to feel things"). За тим самим принципом комічним стає поєднання *pierce my thorax*, в якому основне значення лексеми *to pierce* ("to prick something with a sharp object, the object goes into it and makes a hole in it") в об'єктивній реальності не буде поєднуватися з лексемою *thorax* зі значенням "the central part of an insect's body, between the head and the abdomen, to which the legs and wings are attached".

Абсурдно звучатиме поєднання таких лексем як *shoulder* і *blades* до моменту усвідомлення ігрового контексту такої колокації. Припустимою, а відтак і зрозумілою, вона стає у мовленні персонажа з АК *Robots: I have never felt so relaxed. Say, do you mind giving me a little scratch between the shoulder blades.*

Вагомими інструментами комічного в текстах АК на рівні словосполучення є тропи, які в досліджуваних АК можуть використовуватися як окремо, так і у поєднанні. Традиційно гіпербола інтенсифікує якісь риси чи характеристики з метою акцентувати ті чи інші сторони предмета, посилити оцінку чи іронію. Джерелом гумору гіпербола може стати у невідповідному контексті, тобто коли перебільшення є стилістично невиправданим. Так, у прикладі з АК *Shrek the Third* з метою створення штучної загадковості навколо схильного до красномовства персонажа базовим прийомом комічного стає метафора:

Merlin: Greetings, cosmic children of the universe, and welcome to my serenity circle! Please leave any bad vibes outside the healing vortex.

Cosmic children of the universe метафорично вжито на позначення «гості», *bad vibes* – «погані думки», *serenity circle, healing vortex* – «власна домівка». Водночас слід зазначити, що метафора у наведеному прикладі слугує засобом для створення прийому гіперболізації поведінкових рис персонажу, завдяки яким власне й виникає комізм.

Інструментом у створенні жарту може стати гіпербола:

My father, he had an exceptionally flat face. He was so beautiful, he could barely breathe. В контексті АК *Over the Hedge* такий вислів породистого кота звучить як серйозна характеристика, яка водночас легко розкодовується глядачем та інтерпретується як жартівлива.

Поширеним джерелом комічного в сучасних АК є прийом зміни лексичного складу фразеологізмів, в основі якого лежить така характерна особливість фразеологізмів як стійкість чи сталість. У таких випадках заміна одного елементу стійкої конструкції не порушує ритміко-синтаксичної структури вихідної фрази, а найбільш вдалими, влучними та комічно активними стають заміни співзвучними та структурно схожими лексичними одиницями, як, наприклад, у реченнях нижче:

1. *I want to do my part for the hive. (life → hive)*

What right do they have to our hard-earned honey? (money → honey) (AK Bee Movie)

Така заміна не завжди може здійснюватися співзвучними лексемами, що водночас не перешкоджає розумінню її ігрового характеру і буде легко упізнаною завдяки контексту АК:

Bala: Why didn't I listen to my mother ... why'd I have to go looking for trouble? Any ant would have given their left legs to be in my position ... what's wrong with me? (anybody would have given their life ... → any ant would have given their left legs ...) (AK *Antz*)

Z: Can't we all settle this like adults – we're not larvae anymore (we're not children anymore → we're not larvae anymore) (AK *Antz*)

Z: I feel...isolated. Different. I've got abandonment issues. My father flew away when I was just a larva. My mother didn't have much time for me...when you have five million siblings, it's difficult to get attention. (when I was just a child → when I was just a larva) (AK *Antz*)

Далі вийдемо за межі словосполучення й розглянемо прийоми створення комічного на рівні речення, де мовна гра так само реалізується в структурному та змістовому планах. Джерелом комізму фрази може стати як її навмисна неясність чи кострубативність, так і незугарна синтаксична побудова. В АК висловлювання такого типу зазвичай належать авантюристам чи розсіяним персонажам, або ж таким, що перебувають у спантеличеному чи емоційному стані. Лінгвістично такий стан часто підтримується використанням ампліфікації та її підвидів.

Наприклад, ампліфікаційний ряд може створювати конкатенація – ускладнена конструкція, компоненти якої пов'язані послідовним підпорядкуванням. Зазвичай конкатенація розцінюється як недолік, але в тексті АК таке навмисно неясне, надто поширене мовлення орієнтує на комічний ефект, що ілюструється далі прикладами:

Angie, I wish I knew now what I knew then. I mean, I wish you knew what I knew. I mean, before this ... (AK *Shark Take*)

Po's Dad: You are almost ready to be entrusted with the secret ingredient of my "Secret Ingredient Soup". And then you will fulfill your destiny and take over the restaurant, just as I took it over from my father, who took it over from his father, who won it from a friend in a game of mah-jong ... (AK *Kung fu Panda*)

В першому прикладі раптова поширеність фрази є маркером емоційного та гіперактивного стану персонажу: беззмістовність репліки сприяє появі гумору. В другому прикладі надлишок підрядних конструкцій підкреслює флегматичний темперамент персонажа. Відтак, в обох прикладах конкатенація не є самостійним прийомом і джерелом гумору, а лише засобом акцентування комізму в образах та поведінці персонажів.

В іншому випадку експресивний ефект виникає через таку фігуру ампліфікації, як ад'юнкція, коли поширюється окремий член речення.

Mandible: You are dirt-digging, fancy-dancing, wisecracking, royalty-grabbing, rebel SCUM! (AK *Antz*). В наведеному прикладі SCUM характеризується надмірним накопиченням означень, що свідчить про емоційність висловлювання та сигналізує про комічний ефект репліки.

Ампліфікація в наступному прикладі використовується задля створення ефекту спантеличеного стану персонажу, а його навмисно закрутисте висловлювання містить комічну гру слів:

Bala: I've been kidnapped by the village idiot!

Z: Who's the bigger idiot – the idiot who gets kidnapped, or the idiot who lets herself get kidnapped by the idiot? (AK Antz). Комічний ефект досягається порушенням правил аргументації, зокрема, використанням прийому епітропа, суть якого полягає у нагадуванні фактів та деталей, які дають можливість самостійно дійти певного висновку. Саме в такий спосіб персонаж Антц підводить співрозмовницю, до потрібного йому висновка.

Серед синтаксичних засобів створення комізму в анімаційних комедіях є й, навпаки, навмисно скорочене мовлення, коли та змістовна частина речення, яка мала би бути найінформативнішою, замінюється кумедними словами, відомими у стилістиці як “хімерна мова”. Таке словесне химерування належить до прийомів лексичного рівня, але саме через його синтаксичне розташування висловлювання зазнає браку змісту. Цей прийом досить часто вживається в сучасній анімації, а гумор, який виникає внаслідок використання цього прийому зазвичай розрахований на дитячу аудиторію, адже відомо, що незвичне розташування чи поєднання звуків привертає увагу та смішить дітей, що ілюструється прикладами далі (1,2):

(1) *We do a couple of practice runs, badda-bing badda-boom, Pop's happy, you're a shark, life goes on. Capiche?* (AK Shark Tale)

(2) *Now presenting your Royal Highness bla, bla, etc. etc. Hurray, let's go.* (AK Madagascar)

В іншому прикладі з АК *Madagascar-2* гумор виникає в контексті, коли персонажі, потрапивши в авіакатастрофу потребують швидко порозумітися із місцевим туземним населенням. Відтак головний персонаж спрощує своє мовлення, використовуючи для спілкування короткі уривчасті фрази, уникаючи зайвих деталей:

Alex: Me ... Alex. Me and my friends. Fly ... Fly In great metal bird. Then. Plummet. Smash ground. Go boom. Then here. We emerge. We offer only happiness and good greetings. Лінгвістично цей ефект досягається використанням простих еліптичних речень та вживанням лише простого теперішнього часу в них. Комічність висловлювання посилюється, коли з'ясовується, що місцеві жителі прекрасно розуміють мову гостей і не потребують такого надмірно спрощеного роз'яснення.

До потужних способів створення гумору належать фігури контрасту та навмисний збір у логіці, на якому ґрунтується багато прийомів в сучасних АК. Вчені припускають, що порушення засад логіки найчастіше пов'язаний з прийом «ошуканої надії» (Донгак, 2000:115). Йдеться про таку побудову синтаксичної одиниці, коли тематичні, смислові та структурні очікування, асоціативні стереотипи (пресупозиції) початку висловлювання суперечать змісту його кінцівки.

Прийом «ошуканої надії» пов'язаний із здатністю людини на підставі інформації з минулого досвіду намагатися прогнозувати поточні чи майбутні події. Спостерігаємо контраст між більш вірогідним (типовим) та менш вірогідним (неочікуваним). Таким чином, ефект ошуканої надії виникає із взаємодії двох протилежних явищ психолінгвістичного характеру – передбачуваності та непередбачуваності (Арнольд, 1981:59; Донгак, 2000:111). Розглянемо такий механізм комічного на прикладах:

Gloria: Listen girls, Manhattan is short on two things: parking and hippos. (Madagascar-2).

Гумор виникає внаслідок каламбурної зевгми, яка супроводжується ефектом «ошуканої надії».

Captain: This is your captain speaking. In the event of an emergency, place the vest over your head then kiss your ... good-bye. If cabin pressure is lost, place the mask over your face to hide your terrified expression. (AK Madagascar-2)

Ефект комізму виникає внаслідок порушення асоціативного стереотипу, зокрема є наслідком трансформації стереотипної вказівки пілота літака, який зазнає катастрофи. Лексичне значення парцелятивів контрастує із змістом основного висловлювання: *then kiss your ... good-bye* → *In the event of an emergency, place the vest over your head; place the mask over your face to hide your terrified expression* → *If cabin pressure is lost*. Комунікативне та мовне очікування глядача не справджується у фіналі висловлювання, адже вказівки персонажа демонструють відхилення від ситуативної та логічної норми.

У прикладі далі комічний ефект також ґрунтується на навмисному смислово-мовному алогізмі:

Captain: I have good and bad news. The good news is, we're landing immediately. The bad news is, we're crash-landing. When it comes to air travel, we know you have no choice. But thanks for choosing Air Penguin. Правдивою є лише репліка *The bad news is, we're crash-landing*, яка фактично нівелює “хорошу новину”. Висловлювання *we're landing immediately* та *we're crash-landing* подаються мовцем як тотожні, хоча за змістом протилежні. Це порушення логічного закону несуперечності – коли про один факт (*we're crash-landing*) є протилежні судження: *I have good and bad news*.

В іншому прикладі алогізм утворюється поєднанням двох фігур: удаваного алогізму – апофазії (спростування власної попередньо сказаної думки) та контрасту – антанагоги (компенсування чи врівноваження твердження протилежним аргументом).

I ruined your life? Look, I was perfectly happy until I met you – alright, I was miserable, but I was happily miserable. (AK Antz)

Часом антанагога використовується з цією ж метою та є джерелом неясного мовлення, яке досягається через стилістично вмотивований синтаксичний повтор. Так, гумор з'являється через контрастне протиставлення синонімічних суджень. Наприклад:

There's only one thing worse than an ant who goes around mindlessly following orders, and that's an ant who's too dumb to go around mindlessly following orders.

Мовний та смисловий алогізм у наступному прикладі виникає внаслідок гістеропротерону, прийому навмисного змішування часової та логічної послідовності описуваних подій, що в результаті спричиняє гумористичний сигнал:

My advice: Come back two years ago. Then the job is yours. (Robots)

Наступне речення демонструє використання гіперболи з метою вихвалання – риторичного прийому, відомого як бомфіологія.

Z: (overdoing it) Oh, Bala? I guess she's okay, you know, for a princess. I mean, I usually date queens, or you know, empresses, because sometimes the lesser nobility are too much in awe of my smoldering sensuality. Please stop me if I'm making you feel inadequate. Комізм виникає внаслідок невідповідності, яка з контексту є зрозумілою для глядача.

Порівняння может бути потужним експресивним прийомом в будь-яких дискурсах. У випадках коли порівнюються несумісні речі, він може ставати яскравим джерелом комічного, що демонструється прикладом нижче:

Darrell: There's a crowd of nearly 200,000 cars here at the Los Angeles International Speedway. Tickets to this race are hotter than a black leather seat on a hot summer day! (AK Cars)

Висновки та перспективи дослідження. Розглянуті приклади засвідчують, що мовна гра на синтаксичному рівні реалізується як на структурному, так і змістовому рівнях. Через порушення правил колімації та колокації виникає комізм на рівні словосполучення. Використання тропів є потужним джерелом гумору на синтаксичному рівні в цілому. На рівні речення гумор здебільшого виникає через невідповідність логічних зв'язків та синтаксичної побудови речення. Розмаїття комічних можливостей тексту АК на синтаксичному рівні, безумовно, не вичерпується описаними інструментами. Перспектива обраної тематики вбачається у потребі подальшого вивчення засобів та прийомів комічного, їх обрахунку та класифікації, що сприятиме розумінню фундаментальних процесів, які лежать в основі створення комічного ефекту в текстах АК.

Література:

1. Арнольд И. Е. Стилистика современного английского языка : (стилистика декодирования) : учеб. пособие / И.Е. Арнольд. Изд. 2-е, перераб. Л. : Просвещение, 1981. 295 с.
2. Блинова І. А., Зернецька А. А., Гумор як різновид комічного: критерії виокремлення, теорії реалізації і засоби вираження. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 32 (71) № 1 Ч. 2. 2021. С. 35-43. URL: http://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/part_2/9.pdf (дата звернення 30.06.2022).
3. Габідулліна А.Р., Жарикова М.В. Лінгвістична природа гумору: навчальний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 140 с.
4. Донгак С. Б. Обманутое ожидание как стилистическая проблема. Речевое общение : спец. вестн. / Красноярск. гос. ун-т. Красноярск, 2000. Вып. 3 (11). С. 110–117. URL: <http://detective.gumer.info/etc/dongak.pdf> (дата звернення 30.06.2022).
5. Лісун О. В., Советна А. В. Каламбур як спосіб репрезентації комічного ефекту (на матеріалі твору Л. Керрола «Аліса в країні чудес»). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2020 № 45 том 2. С. 4-7. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/2027/1/3.pdf> (дата звернення 30.06.2022).
6. Марченко В., Марченко, В. Мовні та позамовні особливості функціонування комічного дискурсу. Молодий вчений, 2019. Вип. 11 (75). С. 971-974. URL: <https://molodyivcheniy.ua/index.php/journal/article/view/1631> (дата звернення 30.06.2022).
7. Монастирська Х. Р. Засоби творення комічного в творах української та англійської художньої літератури (алегорійні пропріальні номінації). Львівський філологічний часопис, 2018. Вип. 3. С. 170-174. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/lvphj_2017_3_37 (дата звернення 28.06.20).
8. Назаренко О. І., Нестеренко О. Є. Вербальні засоби та прийоми реалізації гумористичного та комічного ефектів у американському політичному дискурсі. Записки з романо-германської філології. 2020. Вип. 1(44). С. 203–211.
9. Смирницкий А. И. Синтаксис английского языка : учеб. пособие для вузов. М. : Изд-во л-ры на иностр. яз., 1957. 286 с.

References:

1. Arnold I.E., (1981). *Stilistika sovremennogo anglijskogoazyka: (stilistika dekodirovaniya)*. [Stylistics of modern English: (stylistics of decoding). Tutorial]. Leningrad. Prosveshhenie.
2. Blynova I. A., & Zernets'ka A. A., (2021). Humor yak riznovyd komichnoho: kryteriyi vyokremlennya, teoriyi realizatsiyi i zasoby vyrazhennya. [Humor as a kind of comic: the criteria of isolation, theories of implementation and means of expression.]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho. Seriya: Filolohiya. Zhurnalistyka*. [Vernadsky Scientific notes. Series: Philology. Journalism].
3. Habidullina, A., & Zharykova, M. (2021). *Linhvistychna pryroda humoru: navchal'nyy posibnyk* [Linguistic nature of humour: tutorial]. Slov'yans'k: Publishing house B. I. Matorin.
4. Dongak S.B., (2000). Obmanutoe ozhidanie kak stilisticheskaya problema. [Deceived expectation as a stylistic problem]. *Rechevoe obshhenie. Specializirovannyj vestnik. Krasnoyarsk*. [Speech communication. Specialized newsletter].
5. Lisun O. V., & Sovyetna A. V. (2018). Kalambur yak sposib reprezentatsiyi komichnoho efektu (na materialii tvoriv L. Kerrola «Alisa v krajini chudes»). [Pun as a way of representing the comic effect (based on the work of L. Carroll "Alice in Wonderland")] *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiya*. [Scientific Bulletin of the International Humanities University. Ser.: Philology].
6. Marchenko V., & Marchenko, V., (2019). Movni ta pozamovni osoblyvosti funktsionuvannya komichnoho dyskursu. [Linguistic and extralinguistic features of the functioning of comic discourse.] *Molodyy vchenyy*. [A young scientist].
7. Monastyr'ska Kh. R., (2018). Zasoby tvorennya komichnoho v tvorakh ukraiyins'koyi ta anhliys'koyi khudozhn'oyi literatury (alehoriyni proprial'ni nominatsiyi) [Means of comic creation in works of Ukrainian and English fiction (allegorical proprial nominations)]. *L'viv's'kyy filolohichnyy chasopys* [Lviv Philological Journal].
8. Nazarenko O.I., & Nesterenko O.Ye., (2020). Verbal'ni zasoby ta pryomy realizatsiyi humorystychno ta komichnoho efektiv u amerykans'komu politychnomu dyskursi. [Verbal means and methods of realization of humorous and comic effects in American political discourse.] *Zapysky z romano-hermans'koyi filolohiyi*. [Notes on Romano-Germanic philology.]
9. Smirnickij A.I., (1957). *Sintaksis anglijskogoazyka*. [English syntax. Tutorial]. Moskva. Izdatelstvo literatury na inostrannykh yazykah. [Moscow. Publishing house of literature in foreign languages].